

เชิงอรรถ

บทที่ 1

บทนำ

¹ปรีชา ช้างขวัญยืน "คัมภีร์มนุษยธรรมศาสตร์ฉบับของพระเจ้าวาศุ" ใน รัฐศาสตร์สาร ฉบับพิเศษครบรอบ 12 ปี : ปรัชญาและแนวคิด หน้า 243

²ดู.

³สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (นิพนธ์ ธรรมโร) มงคลยอดชีวิต หน้า 163

⁴ดู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 1 หน้า 27-45

บทที่ 2

บทบาทของกฎหมายกับบทบาทของพระวินัยต่อการกำหนดความผิดและโทษ

¹ดู สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ หน้า 4

²ดู วิทย์ วิศทเวทย์ จริยศาสตร์เบื้องต้น หน้า 15-20

³ดู สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว ล.ต. หน้า 34-39

⁴ยุทธ ศักดิ์เดชยนต์ "กฎหมายกับสังคม" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม หน้า 6-9

⁵วิมล เกรืองาม "ความหมาย ลักษณะ และโครงสร้างของกฎหมาย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน้า 12

⁶วารี นาสกุล และคณะ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน้า 7

⁷วิมล เกรืองาม ล.ต. หน้า 16-17

⁸ยุทธ ศักดิ์เดชยนต์ ล.ต. หน้า 10

⁹พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 4

- ¹⁰ ดู ประธาน วัฒนวาณิชย์ "อาชญากรรมในสังคม" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
กฎหมายอาญา 1 หน้า 34-35
- ¹¹ อภิรัตน์ เพชรศิริ "การศึกษาและการให้ความรู้ทางกฎหมาย" ใน เอกสารการ
สอนชุดวิชากฎหมายกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม หน้า 437-443
- ¹² วิษณุ เครืองาม "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ" ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชากฎหมายมหาชน หน้า 103
- ¹³ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 790
- ¹⁴ ยุทธ ศักดิ์เดชยนต์ ล.ต. หน้า 14-15
- ¹⁵ ด. หน้า 16
- ¹⁶ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 660
- ¹⁷ ยุทธ ศักดิ์เดชยนต์ ล.ต. หน้า 26
- ¹⁸ ด.
- ¹⁹ ด. หน้า 21
- ²⁰ พระอมรมุนี (จับ ฉัตรมโม) นำเที่ยวในพระไตรปิฎก หน้า 1-5
- ²¹ พระราชวรมุนี พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ หน้า 223
- ²² ด. หน้า 46-47
- ²³ พระมหาสมเกียรติ โกวิท "วินัยกฐา" ใน ประมวลบทพระธรรมเทศนาในอภิลักขิตสมัย
สมโภชพระชนมายุครบ 5 รอบ พระนันทมิตร ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2530 หน้า
274-275
- ²⁴ ดู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 1 หน้า ก
- ²⁵ พระราชวรมุนี ล.ต. หน้า 274
- ²⁶ พระภิกษุปาสาทิโก แนวบรรยายอนาคาเรียนวินัย เล่มที่ 1 หน้า 140
- ²⁷ ด.
- ²⁸ พระราชวรมุนี ล.ต. หน้า 368-369
- ²⁹ พระภิกษุปาสาทิโก ล.ต. หน้า 287

³⁰ ด. หน้า 288

³¹ ด. หน้า 87

³² ใตวร. 1/20/26-27

³³ พระภิกษุปาสาทิโก ล.ต. หน้า 88-89

³⁴ ด. หน้า 62-78

³⁵ ด.

³⁶ ด. หน้า 36-42

บทที่ 3

กระบวนการบัญญัติความผิดและโทษในกฎหมายกับในพระวินัย

¹ ดู หยุต แสงอุทัย คำอธิบายเรียงมาตราประมวลกฎหมายอาญา หน้า 22-32

² ดู ประธาน วัฒนวานิชย์ "อาชญากรรมในสังคม" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
กฎหมายอาญา 1 หน้า 25

³ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ต. หน้า 30

⁴ ดู พระราชวรมุนี พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ หน้า 76 และ พจนานุกรม
พุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม หน้า 418

⁵ ใตวร. 1/16-20/14-27

⁶ ใตวร. 1/20/27

⁷ ใตวร. 1/22/30

⁸ พนิธิ สุริยะ "วิวัฒนาการของกฎหมาย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน้า 44-45

⁹ ด. หน้า 60-61

¹⁰ สำนักนายกรัชมุนตรี ประชุมศิลาจารึกภาค 1 (หลักที่ 1) หน้า 19-20

¹¹ พนิธิ สุริยะ ล.ต. หน้า 61

- ¹² ค. หน้า 62-63
- ¹³ ค. หน้า 64
- ¹⁴ หลวงสุทธีวาทนฤพนธ์ ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย หน้า 97-99
- ¹⁵ พินิติ สุริยะ อ.ต. หน้า 68-71
- ¹⁶ หยุด แสงอุทัย กฎหมายทั่วไป (คำสอนปริญญาดรทางรัฐศาสตร์) หน้า 59-63
- ¹⁷ สำนักเลขาธิการรัฐสภา รัฐสภาไทย หน้า 18
- ¹⁸ ค. หน้า 18-19
- ¹⁹ ค. หน้า 20
- ²⁰ ค. หน้า 20-23
- ²¹ ค. หน้า 23-24
- ²² ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ศักดิ์ "การควบคุมการใช้อำนาจนิติบัญญัติ" ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชากฎหมายมหาชน หน้า 520-524
- ²³ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 899
- ²⁴ ไตร. 1/7/9
- ²⁵ ไตร. 1/7/10
- ²⁶ ไตร. 1/8/11
- ²⁷ ไตร. 1/17-20/23-30
- ²⁸ ไตร. 1/21/27
- ²⁹ ไตร. 1/79-83/237-242
- ³⁰ ไตร. 1/176-179/288-292
- ³¹ ไตร. 1/227-231/329-334
- ³² ไตร. 1/83/241-242
- ³³ ไตร. 1/20/27
- ³⁴ ไตร. 1/21-22/30
- ³⁵ ไตร. 1/40/53

บทที่ 4

ลักษณะของการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดและต้องรับโทษในกฎหมายกับในพระวินัย

¹ หยุค แสงอุทัย กฎหมายอาญา ภาค 1 หน้า 60

² ดู เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ "ความรับผิดทางอาญา" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
กฎหมายอาญา 1 หน้า 18-20

³ ดู. หน้า 35-36

⁴ หยุค แสงอุทัย คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา หน้า 353-354

⁵ ดู J. C. Smith & Brain Hogan. Criminal Law. p. 50

⁶ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ ล.ด. หน้า 84

⁷ ดู. หน้า 94-109

⁸ อนุวัติ ใจสมุทร ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป หน้า 54

⁹ จิตติ ติงศรัทธี คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ตอน 2 หน้า 685

¹⁰ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 12-13

¹¹ ดู พระอมรารักรชิต (เกิด) บุพเพกิจการวนา หน้า 99-102

¹² ๒๒๑ ไตร. 1/179/292

¹³ ๒๒๑ ไตร. 1/180/294-295

¹⁴ ๒๒๑ ไตร. 2/739/615-616

¹⁵ ๒๒๑ ไตร. 2/740/616-617

¹⁶ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 36-37

¹⁷ ๒๒๑ ไตร. 2/631/538

¹⁸ ๒๒๑ ไตร. 1/179/292

¹⁹ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 46

²⁰ ดู.

²¹ ๒๒๑ ไตร. 2/759/629

- ²² สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 270
- ²³ ด. หน้า 236
- ²⁴ พระราชวรมณี พุทธธรรม หน้า 100 อ้างถึง คัมภีร์องค์คุณตริโกาย อฎกฐา ไตร. 22/334/463
- ²⁵ ด. หน้า 101 อ้างถึง คัมภีร์มชฌมิกาย อูปรินตณาสก ไตร. 14/579/376
- ²⁶ ด. อ้างถึง คัมภีร์ลัญตตนิกาย สคากวคค ไตร. 14/903/333
- ²⁷ ด. อ้างถึง คัมภีร์ชุกทกนิกาย ฌมมปท ไตร. 25/15/23
- ²⁸ ด. อ้างถึง คัมภีร์ลัญตตนิกาย สคากวคค ไตร. 15/281/81
- ²⁹ ไตร. 20/473/128
- ³⁰ ไตร. 20/473/129
- ³¹ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 16-17
- ³² พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 147
- ³³ ด. หน้า 561
- ³⁴ ไตร. 2/631/538
- ³⁵ ไตร. 2/633/539
- ³⁶ ไตร. 2/579/510
- ³⁷ ไตร. 1/302/441
- ³⁸ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 30
- ³⁹ ด. หน้า 179
- ⁴⁰ ด. หน้า 30
- ⁴¹ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส นวกอวาท หน้า 24

บทที่ 5

ความผิดและโทษในทางอาญากับในพระวินัย

- ¹ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 1 หน้า 11
- ² พ. รัตนแพทย ปร. (นามแฝง) คู่มือวินัยมุข เล่ม 2 หน้า 1
- ³ Webster's New World Dictionary of the American Language. P. 1081
- ⁴ Ibid. p. 1180
- ⁵ Edwin H. Sutherland & Donald R. Cressey. Principle of Criminology.
p. 308
- ⁶ Walter C. Reckless. The Crime Problem. p. 487
- ⁷ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 900-901
- ⁸ ตู สุพจน์ สุโรจน์ "วิธีการลงโทษและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด" ใน เอกสารการ
สอนชุดวิชากฎหมายอาญา 1 หน้า 174
- ⁹ ต. หน้า 176-177
- ¹⁰ ต. หน้า 174-178
- ¹¹ ไตร. 1/20/26-27
- ¹² พระภิกษุป่าสาทิโก แนวบรรยายอนาคาเรียวินัย เล่มที่ 1 หน้า 87
- ¹³ ต. หน้า 88
- ¹⁴ จิตติ ดิงศภัทธีย์ คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 ตอนที่ 2 หน้า 883-885
- ¹⁵ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ต. หน้า 3
- ¹⁶ ต. หน้า 11
- ¹⁷ ต. หน้า 11 - 12
- ¹⁸ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 526 - 527
- ¹⁹ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ต. หน้า 259
- ²⁰ ไตร. 1/36/49

- 21 ไตร. 1/89/246
- 22 ไตร. 1/186/296
- 23 ไตร. 1/235/337
- 24 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมูข เล่ม 3 หน้า 215
- 25 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 791
- 26 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมูข เล่ม 1 หน้า 272
- 27 พ. รัตน์แพทย์ ป. (นามแฝง) คู่มือวินัยมูข เล่ม 3 หน้า 29
- 28 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมูข เล่ม 3 หน้า 158-159
- 29 ต. หน้า 160
- 30 ต. ไตร. 6/322-330/130-134
- 31 ไตร. 6/356-363/147-151
- 32 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ต. หน้า 160
- 33 ต. หน้า 169-170
- 34 ต. หน้า 170
- 35 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมูข เล่ม 1 หน้า 252-253
- 36 ต. หน้า 258
- 37 ต. หน้า 259
- 38 ต. หน้า 253
- 39 ต.
- 40 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมูข เล่ม 2 หน้า 154-156
- 41 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมูข เล่ม 1 หน้า 67-68
- 42 ต. หน้า 236
- 43 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมูข เล่ม 3 หน้า 184
- 44 ต. หน้า 185-198
- 45 ไตร. 6/3/3

- 46๙ ไตร. 6/3/3-4
- 47๙ ไตร. 6/43/16
- 48๙ ไตร. 6/44/17
- 49๙ ไตร. 6/84-87/29-35
- 50๙ ไตร. 6/88/35-36
- 51๙ ไตร. 6/134/54-55
- 52๙ ไตร. 6/175/69
- 53๙ ไตร. 6/287/111
- 54 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 194-195
- 55 ด. หน้า 196-198
- 56๙ ไตร. 8/351/107
- 57๙ ไตร. 8/488/131
- 58 หม่อมเจ้าพระสถาพรพิริยพรต ต้นบัญญัติ หน้า 33
- 59๙ ไตร. 8/291/101
- 60๙ ไตร. 8/491/132
- 61๙ ไตร. 8/493/132
- 62 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 1 หน้า 253
- 63๙ ไตร. 8/351/107
- 64๙ ไตร. 8/383/110
- 65๙ ไตร. 8/467/119
- 66 ตู ปฐมปาราชิกสิกขาบท ไตร. 1/10-78/15-236
- 67 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 1 หน้า 31-32
- 68๙ ไตร. 1/90/246-247
- 69 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 32-36
- 70 หม่อมเจ้าพระสถาพรพิริยพรต ล.ด. หน้า 33

⁷¹ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 36-37

⁷² ไตร. 1/211/308-309

⁷³ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 46

⁷⁴ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 912

⁷⁵ ไตร. 1/227-228/329-331

⁷⁶ ไตร. 1/230/333

⁷⁷ ไตร. 2/305/308

บทที่ 6

กระบวนการพิจารณาความผิดและโทษในทางอาญากับในพระวินัย

¹ กลุฬ พลวัน "อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานอัยการและศาล" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 หน้า 70

² กนก อินทร์มพรรย์ "การไต่สวนมูลฟ้อง" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 หน้า 488

³ ตู จิตติ เจริญกล้า "พยานหลักฐานในคดีอาญา (1)" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 หน้า 135

⁴ สมพร พรหมพิคาธร "การว่าความในคดีอาญา" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 หน้า 504

⁵ ไตร. 7/329/56

⁶ ตู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 1 หน้า 212-214

⁷ ไตร. 6/596-598/273-277

⁸ ไตร. 6/600/277-279

⁹ ตู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ด. หน้า 214-216

¹⁰ ไตร. 6/672/310

- 11) ไตร. 6/669-678/309-314
- 12) ไตร. 6/675/312-313
- 13) ไตร. 6/680/315-318
- 14) ไตร. 6/680/315
- 15) ไตร. 6/681/317
- 16) ดู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 3 หน้า 135
- 17) ไตร. 2/639/542
- 18) ดู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ต. หน้า 135-136
- 19) ไตร. 7/496-498/196-197
- 20) ไตร. 6/667/308
- 21) ไตร. 7/500-504/199-200
- 22) ไตร. 7/510/202
- 23) ไตร. 7/505-509/200-202
- 24) ดู บทกษานี้อยู่ ไตร. 1/550-563/675-686
- 25) ดู พ. รัตน์แพทย์ ป. (นามแฝง) คู่มือวินัยมุข เล่ม 3 หน้า 25
- 26) ไตร. 8/1083/372
- 27) ไตร. 8/1083/371
- 28) ดู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ต. หน้า 138-139
- 29) ดู หน้า 139
- 30) ดู.
- 31) ไตร. 7/499/197-198
- 32) ไตร. 8/1083/371-372
- 33) ไตร. 7/511/203
- 34) ดู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ล.ต. หน้า 153
- 35) ดู อนิยต ลิกขาบทที่ 1 ไตร. 1/632/743

³⁶ดู อนิยต สิกขาบทที่ 2 ไตร. 1/664/749

³⁷ไตร. 1/633/744

³⁸ไตร. 1/634/744

³⁹ดู อนิยต สิกขาบทที่ 1 ไตร. 1/632/743

⁴⁰ดู อนิยต สิกขาบทที่ 2 ไตร. 1/644/749

⁴¹สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 1 หน้า 80

⁴²ไตร. 6/596-598/273-277

⁴³ไตร. 6/600/277-279

⁴⁴ไตร. 2/639/543

⁴⁵ไตร. 2/642/543

⁴⁶ดู สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส วินัยมุข เล่ม 3 หน้า 154

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

¹สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส นวโกวาท หน้า 1

²สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (พิมพ์ ธรรมธโร) มงคลยอดชีวิต หน้า 159

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

- กนก อินทร์มพรรย์ "การได้ส่วนมูลฟ้อง" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2528
- กตยศชัญ ศิริเชต "กฎหมายกับสังคมไทยในอดีต" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายกับความ
เปลี่ยนแปลงของสังคม กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2527
- การศาสนา, กรม กฎหมายเดรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
การศาสนา 2522
- พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง เล่มที่ 1-45 พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์การศาสนา 2525
- ศาลนาอิสลาม ฉบับของสำนักจุฬาราชมนตรี กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
2519
- กำแหง ภวิตานนท์ (ผู้รวบรวม) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 แก้ไข
เพิ่มเติม พุทธศักราช 2528 กรุงเทพมหานคร อักษรบัณฑิต 2530
- กุลพล พลวัน "อำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานอัยการและศาล" ใน
เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราช 2528
- เกียรติชจร วัจนะสวัสดิ์ "ความรับผิดชอบทางอาญา" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญา 1
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2525
- คมกริช วัฒนเสถียร (ผู้รวบรวม) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์บัณฑิตไทย 2526

- จิตติ เจริญกล้า "พยานหลักฐานในคดีอาญา (1)" ใน เอกสารการสอนชุดกฎหมายวิธีสบัญญัติ 3
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2528
- จิตติ ติงศภัทย์ คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1 ตอนที่ 2 พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
บริษัทพณิชการพิมพ์ 2521
- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ พระราชินีสิบลอง เตือน กรุงเทพมหานคร
ศิลปาบรรณาการ 2511
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์ "การควบคุมการใช้อำนาจนิติบัญญัติ" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
กฎหมายมหาชน กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2526
- ดนัย ไชยโยธา และคณะ แบบเรียนสังคมศึกษาศาสนาสากล กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
2519
- นายกรัฐมนตรี, สำนัก ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ 1 (หลักที่ 1) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2521
- ประธาน วัฒนวาณิชย์ "อาชญากรรมในสังคม" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญา 1
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2525
- ปรีชา ช้างขวัญยืน (ผู้แปล) "คัมภีร์มบูรรมศาสตร์ฉบับของพระเจ้าวราครู" ใน รัฐศาสตร์สาร
ฉบับพิเศษครบรอบ 12 ปี : ปรัชญาและแนวคิด กรุงเทพมหานคร คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2530
- แปลก สนธิรักษ์ และสวัสดิ์สินิจจันทร์ ศัพท์ศาสนา กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2503
- พ. รัตน์แพทย์ ป. (นามแฝง) คู่มือวินัยมุข เล่ม 1-3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ
2524
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
2526
- พนิต สุริยะ "วิวัฒนาการของกฎหมาย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
กฎหมายทั่วไป กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2525

พระมหาสมเกียรติ โกวิท "วินัยกถา" ใน ประมวลพระธรรมเทศนา ในอภิธัมมปิฎกสมัยสมโภช
พระชนมายุครบ 5 รอบ พระนักษัตร ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2530
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2528

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2505 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ 2500
พระภิกษุปาสาณีโก แนวบรรยายอนุภาคาริยวินัย เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร อำนวยการพิมพ์
 2529

พระราชวรมณี พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ กรุงเทพมหานคร มหาจุฬาลงกรณ-
 ราชวิทยาลัย 2527

———— พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2528

———— พุทธธรรม พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุภาพใจ 2526

พระสถานพริยพรต, หม่อมเจ้า (ผู้แปล) ต้นบัญญัติ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ
 2525

พระอมรมณี (จับ วิจิตรโม) นำเที่ยวในพระไตรปิฎก พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สภา-
 การศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย 2527

พระอมราภิกษิต (เกิด) บุพสิกขาวรรณา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ ม.ป.พ.
 มหาวีรวงศ์, สมเด็จพระ มงคลยอดชีวิต กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2518

ยุทธ คักดีเดชยนต์ "กฎหมายกับสังคม" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายกับความเปลี่ยนแปลง
แปลงของสังคม กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2527

เลขาธิการรัฐสภา, สำนัก รัฐสภาไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการรัฐสภา
 ม.ป.พ.

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา นวโกวาท พิมพ์ครั้งที่ 67 กรุงเทพ
 มหานคร โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย 2516

———— วินัยมุข เล่ม 1-3 พิมพ์ครั้งที่ 34 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย

- วารีย์ นาสกุล และคณะ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523
- วิทย์ วิศทเวทย์ จริยศาสตร์เบื้องต้น กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์ 2519
- วิษณุ เครืองาม "ความหมาย ลักษณะ และโครงสร้างของกฎหมาย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2525
- "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายมหาชน กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2526
- สเดช, ดับบลิว. ที. ปรัชญากรีก (แปลโดย) ปรีชา ช้างขวัญยืน กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2514
- สมพร พรหมพิคาธร "การว่าความในคดีอาญา" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 3 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2528
- สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ กรุงเทพมหานคร มิตรการพิมพ์ 2525
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย (ผู้รวบรวม) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-6 และประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1-3 กรุงเทพมหานคร 2525
- สุชีพ ปุณฺณภาพ ประวัติศาสตร์ศาสนา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เฟื่องอักษร 2516
- สุทธิวาทนฤดม, หลวง ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2517
- สุนจน์ สุโรจน์ "วิธีการลงโทษและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด" ใน เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญา 1 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2525
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์ "ความสูงสุดของศาสตร์แห่งการเมือง" ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปรัชญาการเมือง พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2529
- หยุด แสงอุทัย กฎหมายทั่วไป (คำสอนปริญญาดุษฎีทางรัฐศาสตร์) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2495

- กฎหมายอาญา ภาค 1 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2523
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2523
- คำอธิบายกฎหมายลักษณะอาญา พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์วิบูลกิจ 2495
- คำอธิบายเรียงมาตราประมวลกฎหมายอาญา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร มงคลการพิมพ์ 2515
- อนุมัติ ไจสมุท ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุทธินิการพิมพ์ 2509
- อภิรัตน์ เพชรศิริ "การศึกษาและการให้ความรู้ทางกฎหมาย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช 2527
- โอสถ โกศล ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กรุงเทพมหานคร แพร์การช่าง 2502
- เอกสารภาษาอังกฤษ
- Reckless, Walter C. The Crime Problem. New York : Appleton - Century - Croft, 1967.
- Smith, J. C. & Hogan, Brain. Criminal LAW. London : Butterworths, 1978.
- Sutherland, Edwin H. & Cressey, Donald R. Principle of Criminology. New York : J. B. Lippincott, 1966.
- Webster's New World Dictionary of the American Language. New York : The world Publishing Company, 1964.